

HADTÁPHARCÁSZAT.

NAGY SÁNDOR őrnagy

Korszerű harcászati — Korszerű hadtápszolgálat

Felszabadítónk és nagy szövetségesünk, a Szovjetunió őszinte barátságának bizonyítékeképpen megajándékozott bennünket a II. világháború győzelmes haditudományával, a sztálini stratégián és taktikán felépült kiképzési és vezetési elvekkel.

Ez a haditudomány a győzelem tudománya, amely tökéletességét, minden más katonai tudománnyal szembeni felsőbbrendűségét ismételten bebizonyította a kínai néphadsereg felszabadító harcában és bebizonyítja napjainkban Korea népének hősie küzdelmében.

A modern, győzelmes sztálini haditudomány, valamennyi fegyvernem szoros együttműködésén épül fel, a fegyvernemek közötti sovinizmus ismeretlen fogalom számára. A Vörös Hadsereg már születésének első pillanatában felismerte a fegyvernemek együttműködésének szükségességét és azt következetesen érvényesítette már a fehérgárdisták, s az intervenciók elleni, különösképpen pedig a Nagy Honvédő Háborúban. A szovjet harcosok lángoló hazaszeretete, ellenség iránti gyűlölete s a fegyvernemek tökéletes együttműködése tette lehetővé, hogy a Vörös Hadsereg kiverte a Szovjetunió földjéről a hitleri sörredéket, saját barlangjában zúzta széjjel a fasiszta szörnyeteget, s a győzelem zászlaját kitűzte Berlinben, a Reichstag ormán.

Sztálin elvtárs megállapította, hogy a hadsereg nem har-

colhat és nem győzhet modern fegyverzet nélkül, de nem győzhet kenyér, élelmiszer nélkül sem. Eppen ezért felhívja a figyelmet, hogy a hadtápszolgálat terén emeljék a munkát arra a színvonalra, amelyet a modern háború megkövetel, gondoljanak mindig arra, hogy a hadműveletek kimenetele a csapatoknak lőszerrel, hadfelszereléssel és élelemmel teljes mértékben és idejében való ellátásától függ.

A Vörös Hadsereg hadtápszolgálatának tisztjei teljesítették Sztálin elvtárs eme felhívását. Ennek volt köszönhető, hogy a Vörös Hadsereg hadtápszolgálatára az egész felszabadító háború folyamán biztosítani tudta a harc megvívásához és a harcosok életének fenntartásához szükséges anyagoknak kellő időben, kellő mértékben, a szükséglet helyére való eljuttatását. Ily módon a hadtápszolgálat igen jelentős mértékben járult hozzá a győzelem kivívásához.

Akkor, amikor Néphadseregünk átvette a Vörös Hadsereg győzelmes harcászati elveit, át kellett hogy vegye az ezen elvek alapján vívott harcot anyagilag alátámasztó diadalmas hadtápszolgálatot is, mert korszerű harcászati vezetés, elavult anyagi vezetéssel és ellátási rendszerrel életképtelen. Fentiek alapján elmondhatjuk, hogy néphadseregünk a legkorszerűbb harcászati elvek mellett a legkorszerűbb anyagi vezetés és ellátási elvekkel is rendelkezik.

Ezeknek az elveknek alapján képezzük ki hadtáptisztjeinket, akiknek elsőrendű feladatuk ezen hadtápelvek tökéletes elsajátítása s a gyakorlatban való következetes, céltudatos alkalmazása.

A II. világháború tapasztalataként leszűrhetjük azt a tanulságot, hogy a modern harc igen nagymennyiségű anyag felhasználásával jár. A Nagy Honvédő Háború idején a Vörös Hadsereg számára a hátszóról a frontra fegyverzettel és hadianyaggal olyan mennyiségű vagont indítottak, amelyből Vladivosztozkából Berlinig érő zárt szerelvényt készíthetnének. Ugyancsak a Szovjet Hadsereg tapasztalataiból szövegezzünk támpontot, hogy egy közepesen felszerelt állományú hadseregnek csupán 1 lőszer és üzemanyag javadalmazása 600—700 vagon s egy támadó hadművelet lefolytatásához kb. 30—50.000 tonna anyag szükséges.

Fenti néhány tájékoztató számadat fényt vet az anyagellátás fontosságára s ennek az anyagellátásnak zavartalan működése a harcászati (hadműveleti) vezetést igen nagymértékben befolyásolja. Az egység parancsnoka által bármilyen mesterien

legyen is kidolgozva a harcászati (hadműveleti) terv, bármily lelkes legyen is a harcosok hangulata, a terv megvalósítására tett kísérlete kudarcba fog fulladni, ha a parancsnok tervének elkészítésekor nem vette figyelembe alakulata anyagi helyzetét, annak lehetőségeit és nehézségeit, ha nem biztosított megfelelő időt a harc anyagi megalapozásához szükséges előkészületekre. Éppen ezért a harcászati (hadműveleti), valamint az anyagi vezetésnek mind a harc előkészítő időszakában, mind a harc folyamán, valamint annak befejező szakaszában a legszorosabban együtt kell működnie. Ez a két vezetés egymástól elválaszthatatlan, egyik rugalmasan alkalmazkodik a másikhoz, s miként a harcászati (hadműveleti) vezetés nem támaszt a hadtápszolgálat elé megvalósíthatatlan követelményeket, ugyanúgy a hadtápszolgálat sem kerékkötője a harcászati (hadműveleti) vezetésnek, hanem minden bürokratikus kicsinyességet és helytelenül értelmezett takarékossgot félredobva, ha kell rendkívüli teljesítmények felmutatásával igyekszik biztosítani a siker kivívásához szükséges anyagi feltételeket.

Következésképpen a hadtápszolgálat túlságos előtérbe helyezése nélkül megállapíthatjuk, hogy ezen szolgálat jelentősége a harcban résztvevő fegyvernemekkel egyenrangú és értékű.

Vizsgáljuk meg a következőkben, hogy Néphadseregünk különböző fegyvernemeinél szolgálatot teljesítő tisztek, valamint az egyes egységek parancsnokai felismerték-e új típusú hadtápszolgálatuk jelentőségét, s nézzük meg, melyek azok a sürgős feladatok, amelyeket a csapat- és hadtápvezetés összhangjának megteremtése érdekében mielőbb meg kell valósítani.

E kérdés első részének elemzésénél megállapíthatjuk, hogy számos fegyvernembeli tiszt bajtárs nem látja még világosan a hadtápszolgálat igazi jelentőségét, nem tekinti ezen szolgálatot úgy, mint fegyvernemének, egységének segítő társát.

Tekintettel arra, hogy anyagi szolgálatunk mind szervezésében, mind szellemében gyökeresen különbözik a kapitalista hadseregek anyagi szolgálatától, amely többé nem a hadseregszállítók profitját növeli, hanem szocialista építésünket védő csapategységeink kifogástalan ellátását van hivatva biztosítani, helytelen lenne anyagi szolgálatunkat úgy értékelni és lebecsülni, mint az pl. a Horthy-hadseregben a csapattisztek részéről megnyilvánult.

Azok a bajtársak, akik a hadtáp jelentőségét még nem mérlegelték helyesen, felismerésül és helyes értékelésül fogadják el az alábbi hadtörténelmi példákat:

Kutuzov, a nagy orosz hadvezér háborúiban mindig különös gondot fordított a hadtáp megszervezésére s irányítására, amely igen jelentős mértékben segítette a siker kivívásában, amely különösen kitűnt a Napoleon elleni győzemes háborúban.

Ugyancsak az ellátás kérdéseinek jelentőségére mutat rá Sztálin elvtársnak 1918 szeptember 21-én a „Déli fronton“ az „Izvesztyija“ munkatársával folytatott beszélgetése, amelyből megtudjuk, hogy az ellenforradalmárok elleni harcban a fiatal Vörös Hadsereg élelmezését maga a Köztársaság Legfelsőbb Forradalmi Katonai Tanácsa mellett működő katonai élelmezési bizottság irányította, s a helyes ellátás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a „csapatok hangulata vidám és magabiztos“ volt.

Ugyancsak ez alkalommal jelenti ki Sztálin elvtárs: „Mindenekelőtt két örvendetes jelenséget kell megállapítani; először, hogy a front hadtápjába munkás-adminisztrátorokat osztottak be (Vorosilov marsall hadbiztos volt), akik nemcsak agítani tudnak a szovjet hatalomért, hanem új, kommunista alapelveken államot is tudnak építeni, és másodszor: új parancsnoki állomány keletkezik olyan tisztekből, akik közkatonák voltak és az imperialista háborúban szereztek gyakorlatot, s akikben a Vörös Hadsereg katonái teljesen megbíznak. (Sztálin a győzelem hadvezére, 68. old.)

Egy hónappal később, 1918 október 30-án Sztálin elvtárs a Právda tudósítója előtt jelenti ki: „Az arcvonal szilárdságához szükséges, hogy a hadsereg rendszeresen kapjon a hátszágából csapatkiegészítést, lőszert, élelmet“.

A Nagy Honvédő Háború idejében a felszabadító harc nagy vezére, maga Sztálin elvtárs állandóan szemmel kíséri a hadtáp működését, hadparancsaiban minden egyes esetben megjelöli a hadtápszolgálat feladatait, de nem feledkezik meg a Vörös Hadsereg egyetlen parancsnoka sem egységének hadtájáról.

Fenti példákból minden egyes bajtársnak le kell vonnia a tanulságot, s a hadtápszolgálatot jelentőségének megfelelően, fegyvernemének nélkülözhetetlen segítő társának kell tekintenie.

Rá kell mutatni itt arra a körülményre, hogyha a hadtápszolgálat egyes beosztottjai megfelelően dolgozó népünk ama bizalmáról, mely őket fontos beosztásba helyezte, s az anyagi szolgálat terén bűnös mulasztást, visszaélést követnek el, ezért őket saját személyüket illetőleg kell megvetni. Ezekre mint esküszegőkre keményen lesújt Népköztársaságunk törvénye,

s dolgozó népünk megvetése. Helytelen lenne, ha ilyen esetben a hadtápszolgálat jelentőségét becsülnénk le. Ahogyan néhány fegyelmezetlen politikai és szakmai képzettségében lemaradt, rossz kiképzési eredményt felmutató gyalogos szak, pk. esetéből nem lehet leértékelni a gyalogság értékét, éppúgy nem lehet lebecsülni a hadtápszolgálatot sem néhány érdemtelenül vált beosztott magatartása alapján.

A hadtáp-szervezettel rendelkező egység pk-oknak állandóan lebegjen szemük előtt, hogy hadtápjuk nem idegen szervezet egységükben, hanem az, a győzelem kivívása érdekében szerves tartozéka. Tisztában kell lenniök az említett egységek parancsnokainak, hogy a hadtápszolgálat zökkenőmentes, menetéért nemcsak a htp. pk. felelős, hanem saját személyükre nézve maguk is teljes mértékben felelősek. Ezeket a felelősségi elveket félreérthetetlenül leszögezi a S. S., I. R. 10. §. 74. pontja (Az ezredparancsnok) ... teljes felelősséggel tartozik a fegyverzet, hadiműszaki felszerelés állapotáért, az ezred pénzügyi és hadtápszolgálatának állapotáért:

Kötelességei:

.....

g) gondoskodik az ezred teljes személyi állományának anyagi ellátásáról és egészségének megőrzéséről,

h) vizsgálja felül az élelmiszer kiszabot hetenkénti elosztását, heti étrendeket, az ételek mennyiségét és minőségét,

i) tegye meg a szükséges intézkedéseket a fegyverzet, lőszer, ruházat, hadi-műszaki felszerelés tárolására és karbantartására; azok állapotát és karbantartását személyesen ellenőrizze,

j) szervezze meg a csapattest szállítóeszközeinek célszerű felhasználását, kémelését és helyes karbantartását,

k) ellenőrizze a lovak állapotát, kémelését és a lónyilvántartás vezetését,

l) ellenőrizze az összes helyiségek kémelését és rendeltetés-szerű használatát, valamint az ezredben a tűzbiztonsági rendszabályok végrehajtását,

.....

n) irányítsa az ezred pénzgazdálkodását és a pénztárat tervszerűen, meglepetésszerűen gyorsan ellenőrizze.

Fenti kötelességek alapján a pk-nak személyesen irányítania kell hadtápjának működését, idejében ki kell tűznie az ál-

tala megoldandó feladatokat, s segítséget kell nyújtania az esetleges nehézségek elhárításában. Az anyagi fegyelem megteremtése és megtartása érdekében különösen fontos, hogy a parancsnok maradéktalanul teljesítse ellenőrzési kötelességét. Szemléi, ellenőrzései során ott, ahol a nevelő és felvilágosító munka nem használ, az anyagi szolgálat terén észlelt mulasztásokat a fegyelmi fenyítő hatalom kényszerével szigorúan törölja meg.

Különösen fontos követelmény, hogy a pk. a soron következő feladatokról a htp. pk-ot idejében tájékoztassa, hogy a htp. pk-nak elegendő idő álljon rendelkezésére az anyagi feltételek biztosítására. A pk. munkaterve elkészítésébe feltétlenül vonja be a htp. pk-ot s munkatervét az anyagi helyzet adta lehetőségek között készítse el.

A pk-nak már békében meg kell tanulnia a htp. pk-al való együttműködést, amely együttműködés harcban még fokozottabb jelentőséggel bír. Ez az együttműködés megköveteli a pk-tól, hogy a htp. pk-tól mint anyagi tanácsadójától állandóan tájékozódjék az anyagi helyzetről, de ugyanakkor kötelessége, hogy tájékoztassa a htp. pk-ot békében a kiképzési, harcban a harcászati feladatokról. Csak ilymódon biztosítható a harcászati és anyagi vezetés összhangja, mint a siker elérésének alapja.

Ez megköveteli a pk-tól, hogy már békében megismerje az anyagi vezetés alapelveit. Ennek elérése érdekében jelölte meg a H. M. Bajtárs a „Techminimum“ bevezető részében azokat a szabályzatpontokat, amelyet minden egyes tisztnek beosztásának megfelelően el kell sajátítania.

A felsorolt pontokat nem elég csak elméletileg elsajátítani, azt a gyakorlatban is kell tudni alkalmazni. Ennek elérése érdekében igen célirányos lenne, ha a harcászati alkalmazó megbeszélések lefolytatása alkalmával megbeszélés tárgyát képeznék oly kérdések is, amelyek a pk. anyagi helyzet mérlegelésével, valamint a hadtáp felépítésére adott utasításával kapcsolatosak.

Parancsnokaink ilymódon megszokták már békében, hogy adandó esetben nemcsak alárendelt egységeik pk-ait kell tájékoztatniok, vagy részükre utasítást adniok, hanem ugyanezeket a htp. pk. felé is meg kell tenniök.

Miként a harc. szab. ismerete alapján a pk. tudja, hogy pl. tád. pcs-ában mire kell intézkednie, éppúgy a Techminimum elsajátítandó rendelkezései is támpontul szolgálnak a htp. pk., valamint a pk-nak közvetlenül alárendelt egyéb anyagi szolgálati ág vezetők részére adandó utasítás tartalmához. A H. M.

Bajtárs ismételten megjelölte a Technimum azon pontjait, amelyet minden tisznek — tekintet nélkül fegyvernemére — el kell sajátítania.

A H. M. Bajtárs által kítűzött feladat megvalósításában feltétlenül szükséges, hogy a htp. szolgálatban működő bajtársak nyújtsanak segítséget a csapatszolgálatot teljesítő bajtársaknak, segítsenek nekik a tanulásban, s ily módon is járuljanak hozzá, hogy a helyes viszony kialakuljon a csapat és htp. szolgálat beosztottjai között.

Csak a fenti szempontok figyelembevétele mellett tudjuk teljesíteni a H. M. Bajtárs által a következő kiképzési évre kijelölt feladatot, a Szövjet Hadsereg győzelmes hadtápszolgálatának elveit elsajátítani s azt a gyakorlatban alkalmazni!

